

Suomalainen korumuotoilu elää uutta kukoistustaan. Korumuotoilijoitamme tunnetaan yhä laajemmin persoonallisista, korkealla ammattitaidolla tehdyistä töistään niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Tässä artikkelissamme esittelemme neljä suomalaista koruntekijää.

Suomalaisen korumuotoilun uusi aalto

Sanat kertovat korussa tarinaa

Teksti ja kuva: Tiina Väkeväinen

☀ Kultaseppä, muotoilija **Sanna Nuutiselle** käsityö on tärkeää. Hän käyttää myös paljon aikaa oivaltamisprosessiin. Ei ole siis sattumaa, että hän kultasepän töissään kertoo sanomaa käsityön ja korujen kautta.

– Usein jokin ristiriita tai asia, johon haluan vaikuttaa saa hahmon korussa. Haluan, että koruni herättävät erilaisia, henkilökohtaisia tulkintoja käyttäjiensä yllä, muotoilija täsmentää.

Myös ranskan kieli on aina viehättänyt Sannaa korujen inspiraation lähteenä. Tästä esimerkkinä BlancNoir-koru tai Oui-koru, joiden sanoma on jokaisen helppo oivaltaa omista lähtökohdistaan.

– Kaksi pientä koruani lähti merkittävään näyttelyyn Koreaan, muun muassa korupari BlancNoir, joka kertoo vastakainasettelusta, siinä on värit väärin päin, Sanna Nuutinen täsmentää.

Mutta lähtökohtia muotoilijan korusuunnittelulle on useita.

– Maailma on kuin avoin sanakirja, jossa voi tutkia sanoja ja tai vaikkapa merkkejä. Voin yhtä lailla miettiä pörssikursseja ja numeroita, tai karttojen koordinaatteja. Jokin tärkeä paikka, jonka koordinaatit vain omistaja muistaa, kertoo myös omaa yksilöllistä tarinaansa, Sanna täsmentää ja jatkaa ideoiden lis-



Kartalla

*Tie pysyy, vaikka olet poissa,
kartta pysyy, vaikka siihen tulee syksy.
Kartalla näen
mereen pudotetut kirjaimet
ja ajattelen häntä joka rannalla nostaa kätensä
silmien suojaksi
vaikka lähestyvistä laivoista näkyvät vain purjeet
tai ei sitäkään.
Näen paperin poikki juoksevan tytön,
polun joka muodostuu metsän halki,
mustaan karttaan eksyneen tytön
jonka yö pian taittelee sisäänsä.
Lepää vain. Reitti ei häviä pimeässäkään.
En päästä sinua silmistäni,
olet tässä, sormeni alla,
eikä tästä tähän ole kovin pitkä matka.*

Kartalla-runokoru, 925 hopea ja satiininauha.
Kuva: Maarit Hohteri

taa kertomalla hauska olutsormuksesta, johon kaiverretun tilavuusmitan yleensä vain oluenharrastaja huomaa.

Sanna Nuutinen on mukana näyttävällä sanoja sisältävällä korullaan myös juuri Oulussa avautuneessa Aito-näyttelyssä, jonne hän on valmistanut omaleimaisen runokorun "Kartalla". Mukana näyttelyssä olevan 74-sanaisen korun runosta on vastannut runoilija Sanna Karlström. Koru on neljä metriä pitkä, ja sanat on sahattu hopealevystä. Sanojen läpi kulkee satiininauha, kuvailee tekijä työtään. 7. lokakuuta avautuneessa näyttelyssä on näytteilleasettajina kuusi vaateja kahdeksan korumuotoilijaa.

Sanna Nuutinen työskentelee omassa erityisessä korusuunnittelijoiden yhtei-

sössä, joka sijaitsee vanhalla telakka-alueella Helsingin Hernesaaressa.

– Siellä ollaan, inspiroidutaan, suunnitellaan ja tehdään töitä, ja sinne palataan taukojenkin jälkeen. Siellä vaihdetaan kuulumisia ja siellä on tilaa hengittää. Vielä 2000-luvun alussa täällä kulta- ja hopeaseppien pajalla oli mahdollista kuulla myös lähistöllä sijainneen telakan äänimaailmaa, joka kiehtoi. Nyt se on hiljainen paikka kaupungin suunnitelmien muutosten vuoksi.

Tulevaisuus näyttää mitä paikalle tapahtuu.

– Vaarini isä oli kaupungin seppänä Jätkäsaaressa ja nyt minä toimin viereisessä saaressa. Ympyrä on sulkeutunut.



Shelter, sormus, 2010,
hienohopea, 925 hopea,
helmet (5 x 5 x 3 cm)

Materiaalien mestari

Teksti: Tiina Väkeväinen

Kuvat: Inni Pärnänen

☀ Kultaseppä, muotoilija **Inni Pärnänen** viehätty erilaisissa materiaaleissa niiden ominaisuuksista ja mahdollisuuksista. –Yksi asia johtaa toiseen. Usein suunnitteluprosessin käynnistää juuri materiaalin käsittely. Rakenteelliset työt kiehtovat minua: olen tutkinut paljon pinottavia, nivoutuvia ja kennomaisia rakenteita, kuvailee Inni Pärnänen. – Usein töissäni korostuu muun muassa läpinäkyvyys, ja rakenteet ja niiden monimuotoinen sisältö. Vain prosesseja usein kokeellisesti käsillä eteenpäin tutkien työtäni. Lähtökohdat ovat usein geometrisia vaikka lopputulos olisikin orgaanisen oloinen.

Inni Pärnäsellä on muotoilutaidon lisäksi vahva materiaalituntemus. – Olen naista on, miten materiaali palvelee muotoa ja rakennetta ja mitä tapahtuu, kun se muuttuu. Materiaalin käyttö kuljettaa työtä ja toteutuksen kannalta tärkeä väline on käsityö. Teen paljon töitä esimerkiksi paperimalleilla, joka on myös tapani oivaltaa kolmiulotteisuutta.

Varsinaisia lempimateriaaleja Inni Pärnänen ei nimeä. – Innostun monesta materiaalista. Koruja teen mielelläni hopeasta ja kulta on myös ihana materiaali. Kiviä käytän koruissani, jos rakenteellinen perusta ja kokonaisuus tukevat yhdistelmää.

Kestävää kehitystä pohtiessaan muotoilija kertoo ajattelevansa metallinkäytössä myös ympäristöasioita. – Pysin käyttämään materiaaleja säästeliäästi ja haluan aikaansaada pienestä materiaalmäärästä volyymiltään runsaan. Kierrätän kaiken materiaalin.

Ominaista hänelle on myös vaihtoehtoisten materiaalien käyttö. – Olen tehnyt töitä myös säilytyspurkeista tai pergamentista ja lehmänsarvistäkin.

Inni Pärnänen haastatteluhetkellä valmistelee näyttelymatkaa Etelä-Koreaan.

– Minulla on omien töitteni näyttely Koreassa, mutta lähdän myös työryhmässä luotsaamaan 150 taiteilijaa ja muotoilijaa sinne suurempaan Suomea esittelevään muotoilutapahtuma Cheongju International Craft Biennaaleen.



INNI PÄRNÄNEN

- Taideteollinen korkeakoulu TaM 1998
- Lahden Muotoiluinstituutti, kultaseppä 1995

Toisenlaisena merkittävänä työprojektina Inni Pärnänen mainitsee Taideteollisen korkeakoulun kutsukilpailun voiton. – Aalto-yliopiston rehtorin kaavun suunnittelutyö oli suunnittelijalle hieno mahdollisuus ja haaste. Työssä oli otettava huomioon niin kolmen yhdistyvän korkeakoulun historian, kuin uuden yliopiston tulevaisuuskin sekä esineen funktio. Kaavun valmistuksessa hyvä materiaalituntemus loi pohjan käsitellä myös toista mittakaavaa.

Myös Aallon yliopistomerkit ja Aalto-yliopiston Kauppa korkeakoululle suunniteltu juhlamenojen ohjaussauva kertovat omaa tarinaansa ja oman vision historiaan jäävien esineiden suunnittelusta ja toteuttamisesta.

– Olen onnellisessa asemassa. Minulla on ollut mahdollisuus toteuttaa hyvin erilaisia töitä mielenkiintoisista lähtökohdista, Inni Pärnänen tiivistää.



Meriitteihin kuuluu Aalto-yliopiston rintamerkien suunnittelutyö. Niiden pyöreä muoto kuvaa yliopistojen yhdistymistä ja kiillotettu peilimäinen pinta vuorovaikutusta. Red Dot -innovaatiopalkinnon palkaus suunnittelusta saanut Inni Pärnänen on suunnitellut pakkauksen myös Aallon rintamerkeille.



SANNA NUUTINEN

- Koru- ja esinemuotoilija, Lahden muotoilu-instituutti, Kultaseppäalan laitos v. 2001
- TaM, Taideteollinen korkeakoulu, Taideteollisen muotoilun osasto v. 2006
- Yritystiedot: Sanna ja Paul Juju Jewellery -koruliike kahden kollegan kanssa



Ginkgo

Maria Jauhiainen haltioituu luonnosta

Teksti: Tiina Väkeväinen | Kuvat: Maria Jauhiainen

☀ **Maria Jauhiainen** suunnittelee koruja ja esineitä omalla erityislaatuisella tavallaan, jonka hän on kehittänyt sekä hyvän ammattitaidon että tekniikoiden tuntemuksella sekä myös luonnon erilaisten muotojen tutkistelulla.

Englannissa, itsenäisenä muotoilijana vaikuttava Jauhiainen valmistaa esineitä ja koruja, joiden olemuksessa kiehtoo erityisesti metallin kevyt olemus.

– Minua kiinnostaa nähdä, miten kevyeksi rakenteen voi viedä, ilman että se kuitenkaan hajoaa käsittelyssä, ja siten tuoda esiin metallin herkkyyttä ja voimaa, toteaa Maria Jauhiainen.

Myös luonnossa esiintyvät muodot ja rakenteet ovat loputtoman kiehtovia muotoilijan näkökulmasta. – Ne ovat ehtymätön lähde, ja auttavat hahmottamaan maailmaa sekä omaa paikkaansa siellä. Niitä muun muassa piirtämisen kautta tutkimalla hahmottuu universaaleja rakenteita, jotka pätevät lehden suonikuviosta ajatuksen kulkuun.

Luonto on täydellinen. Tämän täydellisyyden tutkiminen ja sen tulkitseminen eri materiaaleilla johtaa tajuamaan, miksi luonnossa esiintyvät muodot ovat tietyn-

laisia ja päinvastoin: – Kun intuitiivisesti työstää materiaaleja, huomaa, että samat muodot ja rakenteet tulevat vastaan. Näitä rakenteita voi soveltaa kaikkeen ja yrittää siirtää sellaisille tasoille, missä ne eivät ole itsestään selviä, pohtii Jauhiainen. – Minulle ne ovat loputon uteliaisuuden kohde.

Maria Jauhiainen näkee työnsä kolmiulotteisina piirroksina sekä luonnon-tutkielmoina.

– Vaikka luonto onkin töissäni voimakkaasti ja kovin romanttisenä läsnä, on lähtökohtani niihin syvällä Lontoon urbaanissa ympäristössä.

Jauhiainen sanoo rakastavansa suurkaupunkeja.

– Jos asfaltissa vain on halkeama, tai missä tahansa, missä on pieninkään mahdollisuus ruveta kasvattamaan juuria, jostain alkaa siitä kasvaa. Tämä luonnon kyky asettua minne tahansa, ja sen voima uusiutua ja ottaa haltuun kyseenalaistamattomalla määrätietoisuudella, on vaikuttavaa, koskettavaa ja suunnattoman lohdullista, hän täsmentää.

Jauhiaisen mielestä muotokieli on vain murto-osa ammattitaidosta, vaikkakin se

onkin kenties näkyvin osuus muotoilijan työstä. Hänelle oleellisia ovat asiantuntemus materiaalien ja tekniikoiden suhteen, sekä kyky oivaltaa niiden mahdollisuudet, ja ymmärrys käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti ja omintakeisesti.

– Silloin kun muotokieli syntyy näiden tekijöiden pohjalta, on se mielestäni aina kiinnostavampaa, kuin jokin ainoastaan omini esteettisiin mieltymyksiin pohjaava tyyli.

Suomalaisen muotoilijan töitä on hankittu maailman arvostetuimpien museoiden pysyviin kokoelmiin, kuten New Yorkin modernin taiteen museoon MoMA:aan, Lontoon Victoria and Albert Museumiin sekä Pariisin Les Arts Décoratifs -museoon.

MARIA JAUHIAINEN

- Lahden Muotoiluinstituutti, Kultaseppäopisto, artemi 1996
- Royal College of Art, Metalwork and Jewellery, MA (RCA) 2000

Tatu Vuoriolle yhteys suunnitteluprosessiin on tärkeä

Teksti: Tiina Väkeväinen | Kuvat: Kirjoittaja ja Tatu Vuorio

☀ Muotoilua niin Lahden Muotoilu-instituutissa kuin Taideteollisessa korkeakoulussa opiskelleen **Tatu Vuorion** näkökulma esinesuunnitteluun on taidelähäinen.

Hän on aina iloinnut käsillä tekemisestä ja haluaa yhä enemmän jalostaa töitään muotoiluun ja taiteen kautta. – Tärkeää on luova työskentely muotoiluprosessissa, Tatu Vuorio miettii.

– Intuitio ohjaa minua tekemisissäni usein ja siksi veistosten tai luonnosten kautta on syntynyt monia tärkeitä ajankohtaisiakin esineitä.

Tatu miettii myös aktiivisesti esineiden kestävä kehitystä ja on ollut mukana erilaisissa kokeellisissa projekteissa. Opiskeluvuosien aikana niin kotimaassa kuin ulkomaillakin on syntynyt kullan ja hopean rinnalla mielenkiintoisia töitä niin hiilikuidusta, kivistä ja muovistakin.

– Hiilikuitu puhutti vaihtoehtoisuutta materiaalina niin 4th Gear – Neljäs vaihe – sormuksena kuin myös Cross of time – kahden aikavyöhykkeen kellossa, jonka inspiraatio lähti yhdysvaltalaisen lentokoneromuttamon nähtyäni ja materiaalin uusiokäyttöhalusta. Tällä hetkellä Koreassa taas on näyttelyssä vaihtoehtoisuutta materiaalista, pakkausmuovista valmistuneita uniikkisormuksia, selvittää Vuorio.

Usein työt lähtevät alitajunnassa elämäntilanteista. – Saatan maalata ensin luonnoksen, myöhemmin työ siirtyy tavalla tai toisella suunnittelemani esineen muotokieleen, selkeitä yhtymäkohtia on läpi luovan prosessin.

Tatu Vuorio näkee muotoilijan roolin yrityksen ja asiakkaan välissä olevana sanaanasaattajana. – Tulevaisuuden muotoilulla ratkaistaan, miten tehdään tuotteita, jotka kestävät aikaa, niin materiaalivalintojen kuin muotoilunkin perusteella, hän pohtii. Muotoilu on parhaimmillaan sekoitus sisältölähtöisyyttä, funktionaalisuutta ja sidonnaisuutta aikaan.

Vuorio iloitsee, että eräänlainen murros hopean ja kullan kierrätyksessä on käyty, jalometallien kierrätys on tiedotettua ja tärkeää. – Usein Suomessa valmistettu koru on valmistettu kierrätysmetallista.

Tatu Vuorion jalometallialan töistä voi vielä erikseen mainita maineikkaan Rado-kellolle valmistuneen Rado unlimited spirit 2010 -palkinnon, joka jaettiin kolmelle yhdysvaltalaiselle vaikuttajalle.

– Palkintotyön idea lähti Kallaveden rannalla maalaamastani abstraktista intuitiivisesta saariluonnoksesta. Palkinnon muoto muistutti saaren muotoa ja rantakiven muotoa, ja toteutus aikaa kestävä nä kiinnosti kellovalmistajaa. Myös rantakiven hioutuminen, sydämenmuoto, yhteys rakkauteen olivat merkityksellisiä kädessä pidettävälle esineelle, yksinkertaistaa Tatu Vuorio monisäikeistä suunnitteluprosessiaan.

Japanissa vietetty vuosi sai taas Vuorion tutkimaan japanilaista mentaliteettia. Tyhjä tila on ollut inspiroimassa hopeasta valmistunutta kilpailutyötä Street spirit, johon kuuluvat rintaneula, kaulakoru, rannekoru ja sormus.

TATU VUORIO

- 2011 – Taideteollinen korkeakoulu, Taideteollisen muotoilun maisteriohjelma, TAM
- 2006–2010 Lahden Ammattikorkeakoulu Muotoilu- ja taideinstituutti, Koru- ja esinemuotoilu Muotoilija Amk
- 2009 University of Art and design, Takaoka Japani
- 2003–2004 Kuvataidekoulu Alfa-art



Street Spirit -sormus